

نشست علمی پژوهشی: الگوی سوم زن مسلمان در رسانه های غربی

استاد مدعو: سرکار خانم دکتر سمیه حاجی اسماعیلی

مخاطبین: طلاب و اساتید

معاونت پژوهش مدرسه علمیه حضرت خدیجه (سلام الله علیها) بندرماهشهر با همکاری انجمن مطالعات اجتماعی حوزه و دبیرخانه همایش «ملزومات، سازوکارهای موانع تحقق الگوی سوم زن مسلمان» به مناسبت هفته کتاب و کتابخوانی اقدام به برگزاری نشست علمی پژوهشی با موضوع «الگوی سوم زن مسلمان در رسانه های غربی» با حضور سرکارخانم دکتر سمیه حاجی اسماعیلی (عضو هیئت علمی پژوهشکده زن و خانواده و مدیر گروه مطالعات اسلامی زنان جامعه الزهراء (سلام الله علیها)) ویژه طلاب و اساتید به صورت مجازی در روز چهارشنبه مورخ ۱ آذر ماه ۱۴۰۲، نمود.

خانم دکتر حاجی اسماعیلی ضمن اهمیت دانستن موضوع، بیان کرد: تبیین و تحلیل کردن مسئله «الگوی سوم زن مسلمان» چه در رسانه های غربی یا رسانه های اسلامی نیازمند آن است که مروری بر تاریخ گذشتگان باشد تا بتوان نسبت به موضوع درک بهتر و قابل فهم برای انسانها ایجاد شود. در دوران پهلوی اول و دوم (مخصوصاً دوران پهلوی دوم) گفتمانی را ترویج دادند که ویژگی آزادی، عقلانیت و امروزی بودن به همراه داشت یعنی در این گفتمان دال مرکزی آنها آزادی زن به ارمغان آورد به طوریکه یا مذهبی باشید و محجبه یا به روزباشید و مدرن و در این صورت مشارکت اجتماعی داشته باشید. در واقع گفتمان پهلوی، زنان را به فعالیت اجتماعی دعوت کرد اما آزادی که همراه با به روز بودن که نمادی از بی حجابی است شکل گرفت. اما حضرت امام خمینی (رحمة الله علیه) نسبت به این مسئله موضع نشان دادند و چنین دوگانگی را شکستند و گفتند حضور زنان در مجلس با این گفتمان باعث ترقی آنها نیست بلکه باعث فحشاء خواهد بود. ما با ترقی بانوان آن هم با کارهای غلط و نادرست مخالفیم. چراکه امام بعد از انقلاب اسلامی فرمودند که زن در نظام اسلامی می تواند مشارکت داشته باشد. براساس مبانی اسلامی کنار مردان فعالیت کند اما نه به صورت شیء. زن نه حق دارد خودش را تنزل دهد و نه مردان حقی دارند چنین فکری را بکنند. در واقع امام گفتمان اسلامی را ارائه دادند. همانطور که در جایی دیگر امام (رحمة الله علیه) بیان کردند اسلام زنان را نجات داده است و اسلام بود که به زن خدمت کرده و حق حضور در امور اجتماعی برای زنان و مردان را برابر می داند.

ایشان در ادامه به مسئله الگوی سوم زن مسلمان نه غربی و نه شرقی اشاره کرد و بیان کرد: الگوی اسلامی هیچ کدام از الگوی زن تراز انقلاب به صورت غربی و شرقی را قبول ندارد. الگوی زن براساس شرقی بودن این است که زن یک عنصر حاشیه ای، بدون فعالیت و نقش در تمدن سازی و تاریخ از طرفی یک عنصر منفعل در نظر گرفته شده است. الگوی زن براساس غربی بودن این است که زن یک موجود ابزار جنسی برای مردان و یک سرمایه داری جدید در جامعه است. اما انقلاب اسلامی نه تعریف شرقی را قبول دارد و نه غربی. مقام معظم رهبری درباره زنان بیان می کنند که زن می تواند عقیف باشد، محجبه باشد، شریف باشد و در همین حین می تواند سنگر خانواده را پاکیزه کند و فتوحات

جدیدی را به ارمغان آورد. در واقع با پیروزی انقلاب اسلامی تحول عظیمی از رشد روحی و معنویت برای زنان ایجاد شد. و زنان از این دوگانگی خارج شدند و به فعالیت اجتماعی در هر عرصه پرداختند.

خانم دکتر حاجی اسماعیلی در ادامه افزود: رشد معنوی در نظام غربی از نوع مظاهر مادی بود اما در الگوی شرقی اصالت با خانواده است و این باعث شد که زنان از کنشگری اصلی خود مورد غفلت واقع شوند. اما اسلام این دوگانگی را می شکند و الگویی برای زن ارائه می دهد که باید در امور اجتماعی حضور داشته باشد همراه با حفظ عفت و وقار یعنی حفظ حجاب. در گفتمان انقلاب اسلامی حجاب ابزاری است بانوان بتوانند نقش آفرینی کنند و به صورت عنصر جدی و کارآمد در بطن و مرکز جامعه حضور اجتماعی فعالانه داشته باشند نه آن چیزی که غربی ها در رسانه های خود چیز دیگری را ترسیم می کنند. بنابراین حضور اجتماعی مؤثر زنان براساس شرایط و براساس اولویت های مطرح شده در اسلام که الگویی از جمله: بحث حجاب، بحث اولویت مادری و همسراری و همچنین بحث خصوصیات زنانگی می تواند الگویی تأثیرگذار در جامعه و جهانیان باشند.

ایشان در ادامه بیان نمود: رسانه های غربی از همان اوایل انقلاب زمانی که اعلام شد بانوان می توانند در ادارات شاغل باشند با حجاب اسلامی برخی از بانوان بی حجاب که تعداد آنها اندک بود اعتراض کردند و فمینیسم ها برای حمایت از آنها فعالیتهایی را انجام داده اند. حتی برخی از بانوان دست به نگارش مقاله زده اند که زنان در کشورهای اسلامی همچون مصر پوشش آنها بسیار نامناسب، رنگهای تیره و نامرتب است یا نگرش آمریکایی ها نسبت به بانوان افغانستانی که تحت طالبان قرار گرفته اند بیان می کنند که باید برای آنها کاری انجام داد؛ جورج بوش یکی از دلایلی که به افغانستان حمله کرد بیان می کند که به زنان ظلم واقع شده است. به طوریکه در اسناد بین المللی هم آمده که در کشورهای اسلامی زنان مورد ظلم و ستم واقع شده و باید وضعیت آنها را مورد بررسی قرار داد. اما خود رسانه های غربی هیچگاه از وضعیتی که بر سر زنان خود می آورند به نمایش نمی گذارند بلکه تصور دیگری برای ما ارائه می دهند که آنها در بهترین شرایط زندگی می کنند در حالیکه می بینیم بانوان غربی که در جمهوری اسلامی ما می آیند به ما می گویند زندگی شما بهترین زندگی است مثلاً زن مجبور نیست کار کنند. بنابراین تحلیل غرب از حجاب در انقلاب اسلامی به عنوان عامل سرکوبانه علیه زنان استفاده کرده است در حالیکه با بررسی تاریخ درمی یابیم که انقلاب اسلامی انسان ها را از خودبیگانگی خارج کرد و زنان توانسته اند حتی با اعتقادات مذهبی در امور اجتماعی فعالیت کنند.

والحمد لله رب العالمین